

NOTAT

Til Lene Scheel-Beck, Fødevarerministeriet

Vedr. Mindstemål og Fredningstider i Ferskvand

Fra Niels Jepsen og Søren Berg

15. marts 2021
J.nr: 21/1021937

Resumé

DTU Aqua anbefaler:

- Ophør af fredningstid og mindstemål for *hunskrubber* i ferskvand.
- En fortsat helårlig fredning af *stalling* i 5 år fra bekendtgørelsens ikrafttræden. Herefter stillingen tagen til en ny forlængelse. Ved ophør bør tidligere gældende fredningstid og mindstemål genindføres.
- Forlængelse af fredning for *ørred* til 1. marts (samlet fredningstid: 16. november til 28./29. februar).
- Fremrykning af fredningens start for *gedder* til 15. marts (fredning 15. marts til 30. april).
- Udskydelse af evt. ændringer for *flodkrebs* til et igangværende kortlægningsprojekt er afsluttet samt koordinering med de tiltag, Miljøstyrelsen vil iværksætte mht. krebs på baggrund af kortlægningen.

Anmodning

Hermed anmodes om biologisk rådgivning med henblik på revision af bekendtgørelsen om mindstemål og fredningstider for fisk og krebs i ferskvand.

<https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2014/352>

Analyse

DTU Aqua har gennemgået den nugældende bekendtgørelse (BEK nr. 352 af 08/04/2014) og har nedenstående forslag til ændringer. For de arter, der ikke er nævnt nedenfor, er det vores vurdering, at der ikke er behov for ændringer pt.

Skrubbe (*Platichthys flesus*)

Der er ingen indikationer på, at der fanges et betydeligt antal skrubber i ferskvand. Reglerne om fredningstid og mindstemål er således uden reel betydning. *Fredning af hunskrubber samt mindstemål i ferskvand kan derfor udgå.*

Stalling (*Thymallus thymallus*)

Bestandene af stalling i de danske vandløb er stadig svag. Nogle få steder er der igen kommet en "normal tæthed", men andre steder er der stadig meget få individer tilbage. Udviklingen i stallingbestandene er nært koblet til antallet af fouragerende skarv i vandløbene og hvis det med igangværende tiltag lykkes at mindske dette, vil der ret hurtigt kunne opbygges stabile, gode bestande. Om det sker i de vandløb, hvor bestandene stadig er svage, bør evalueres, eksempelvis efter fire år som optakt til ny vurdering af behovet for forlængelse/ophør af den helårige fredningen. Når den helårige fredning ophører, anbefales det at tidligere gældende fredningstid og mindstemål atter træder i kraft. *Det anbefales, at den helårige fredning af stallingen, der var gældende indtil den 15. maj 2017, forlænges i yderligere 5 år regnet fra ikrafttræden af en revideret bekendtgørelse.*

Ørred (*Salmo trutta*)

Nyere undersøgelser har vist, at:

1. nedfaldsfiskene (udgydte moderfisk) har en langt bedre overlevelse, end man tidligere regnede med og derfor må vurderes til at være vigtigere for bestanden end hidtil antaget,
2. mange ørreder grundet det varmere klima om vinteren først gyder sent i januar eller i grelle tilfælde helt hen i begyndelsen af februar måned og
3. en meget stor andel (op til 90 %) af de umodne havørred, der trækker ind i den nederste del af åerne om vinteren (såkaldte grønlændere), er under mindstemålet og skal genudsættes ved fiskeri. Det medfører en vis dødelighed, omfanget afhænger til dels af hvilken agn/fiskemetode der anvendes. Dette fiskeri medfører derfor, at antallet af potentielle gydefisk i de efterfølgende år decimeres, hvilket biologisk set er uønsket, da det er fisk, som har fuldført den del af livscyklus, hvor den største del af den naturlige dødelighed forekommer, herunder udvandring som smolt. Samtidig reduceres det antal fisk over mindstemålet, der potentielt kan fanges i den efterfølgende sæson for en mulighed for beskeden hjemtagelse af fangst. De umodne havørred forlader normalt åerne igen i løbet af februar.

Samlet vurderer DTU Aqua, at der bør være mest mulig fred i åerne frem til 1. marts og *fredningstiden for ørred (gælder både hav-, sø- og bækørred) i ferskvand foreslås derfor forlænget til 28./29. februar.*

Ovennævnte argumentation kan stort set uændret overføres til laks (*Salmo salar*), hvorfor forslaget principielt burde stilles for den art også. Men da fiskeri efter laks er beskyttet i ovennævnte periode af anden lovgivning, vil en ændring af den generelle fredningstid for laks, ikke have nogen betydning i praksis.

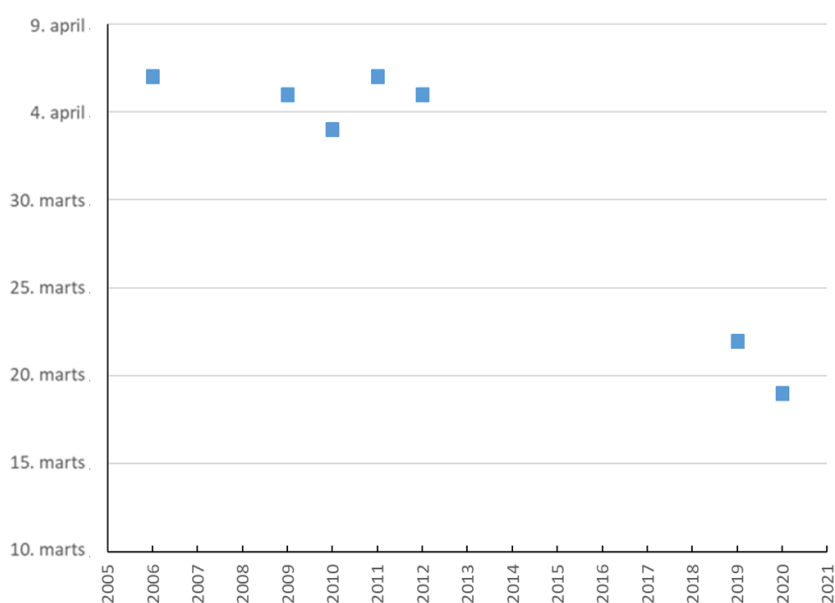
Gedde (*Esox lucius*)

Ligesom for havørred har undersøgelser i de senere år vist, at der er tendens til at geddens gydetidspunkt har forrykket sig. Modsat havørred dog i retning af tidligere gydning, hvilket er et interessant eksempel på, hvor forskelligt klimaændringer kan påvirke fisk, der overordnet lever under de samme ydre påvirkninger.

Som det fremgår af figur 1, er der i de senere år (2019 – 2020) konstateret, at geddernes gydning indledes markant tidligere, end det var tilfældet for nogle år siden. Gydningen i 2019 og -20 blev muligvis indledt endnu tidligere end det fremgår af figur 1, idet gydningen var i fuld gang ved undersøgelsens

start i de to år (start senere end planlagt grundet meget høj vandstand i begge år). Men også i de tidligere (2006-2012) undersøgelser var gydestarten meget tæt på fredningstidens start 1. april. Da fredningstiden også skal beskytte fisk mod fangst i tiden op mod gydning, er gydning ganske få dage efter frednings start heller ikke optimal.

DTU Aqua vil på den baggrund anbefale, at fredningstidens start for gedde fremrykkes til den 15. marts mod nu 1. april. Vi vil samtidig anbefale, at fredningens ophør indtil videre fastholdes på den nuværende dato 30. april. Herved sikres det, at fredningstiden ikke kommer "for tidligt" i år med en koldere vinter end det nuværende gennemsnit, hvilket må forventes fortsat at forekomme jævnlige.

Figur 1. Gydestart for gedder i en række undersøgelser udført af DTU Aqua i perioden 2006 – 2020. Lokalteter: Sortedams Sø (2006), Gosmer Sø (2009-2012), Brassø (2019-20).

Flodkrebs (*Astacus astacus*)

DTU Aqua har tidligere foreslået visse ændringer for flodkrebs. Da vi pt. (2020-2021) udfører den første systematiske kortlægning af udbredelsen af krebs (både flodkrebs og de invasive/fremmede arter) i Danmark for Miljøstyrelsen, skal vi forslå, at evt. tiltag i forhold til denne art, udskydes indtil kortlægningen er færdig. Den vil give et betydelig bedre vurderingsgrundlag end der eksisterer pt., både mht. udbredelsen af flodkrebs, de eksisterende bestandes størrelse og truslen mod dem fra invasive arter. Endelig må det forventes, at Miljøstyrelsen vil iværksætte forvaltningstiltag, når kortlægningen er udført, både mht. flodkrebs og de invasive arter af krebs. En koordinering af disse i forhold til fiskerilovgivningen vil være formålstjenlig.

I øvrigt bør arten flodkrebs altid omtales med sit fulde navn, ikke som nu med blot betegnelsen "krebs", primært for at undgå forveksling med de fremmede arter, fx signalkrebs, marmorkrebs og galizisk sumpkrebs. Dette, uanset at det latinske navn fremgår korrekt i den gældende bekendtgørelse.